

RP 135/2006 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 § i lagen om underhållstrygghet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om underhållstrygghet ändras så att underhållsstödets belopp per kalendermånad stiger från nuvarande 118,15 euro till 124 euro.

Propositionen hänför sig till budgetproposi-

tionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2007.

MOTIVERING

1. Nuläge

Barn har rätt att få underhåll av sina föräldrar tills de fyller 18 år. Ett barns förälder kan på basis av avtal som fastställts av det organ som ansvarar för socialvården i kommunen eller genom domstolsbeslut åläggas att betala underhållsbidrag till barnet om föräldern inte på annat sätt sörjer för barnets underhåll eller om barnet inte stadigvarande bor hos sin förälder.

Barns rätt till tillräckligt underhåll skall tryggas i alla situationer. Om ett barn av någon orsak inte får tillräckligt underhåll av föräldrarna har barnet rätt till underhållsstöd. Om underhållsstöd föreskrivs i lagen om underhållstrygghet (671/1998) och i förordningen om underhållstrygghet (672/1998). I allmänhet betalas underhållsstöd i sådana situationer där föräldern har försummat att betala fastställt underhållsbidrag eller underhållsbidraget på grund av förälderns bristande försörjningsförmåga har fastställts så att det är mindre än underhållsstödet. Underhållsstödet är skattefri inkomst och det får inte mätas ut. Underhållsstöd beviljas på ansökan. Underhållsstöd beviljas och utbetalas i regel av det organ som svarar för underhållsfrågor i barnets hemkommun.

I 5 § i lagen om underhållstrygghet föreskrivs om förutsättningar för betalning av underhållsstöd. Underhållsstödet betalas antingen till fullt belopp eller som komplettering till underhållsbidraget såsom skillnaden mellan beloppet för fullt underhållsstöd och

underhållsbidraget. Enligt Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovårdens (Stakes) statistik fick 102 743 barn underhållsstöd vid utgången av 2005, vilket är 1,67 procent mindre än föregående år. Antalet barn som får underhållsstöd har minskat sedan 2000 och beräknas ytterligare minska under kommande år, eftersom barnåldersklasserna minskar. Av statistiken framgår inte till hur många barn fullt underhållsstöd och till hur många komplettering till underhållsbidraget har betalats. Av statistiken framgår inte heller hur gamla de barn som har fått underhållsstöd har varit.

Enligt 7 § 2 mom. i lagen om underhållstrygghet höjs eller sänks underhållsstödets belopp i förhållande till hur levnadskostnaderna ökar eller minskar så som bestäms i lagen om vissa underhållsbidrags bindande vid levnadskostnaderna (660/1966). Underhållsstödet höjs om indextalet för levnadskostnadsindex för oktober månad visar en stegring med minst fem procent från det indextal som motsvarar den senaste höjningen av underhållsbidragen. Under de senaste åren har levnadskostnadsindexet för underhållsbidragen stigit långsamt och underhållsstödets belopp har inte höjts på flera år.

I 7 § 1 mom. i lagen om underhållstrygghet föreskrivs om underhållsstödets belopp, som för närvarande är 118,15 per kalendermånad. I samband med införandet av euron ändrades lagen om underhållstrygghet genom en lag 533/2001 och underhållsstödets belopp fastställdes till 112,52 euro. Summan höjdes med

5 procent på grund av indexhöjningen och underhållsstödets belopp har således varit 118,15 euro från och med ingången av 2002. Efter det har summan inte höjts på grund av indexhöjning.

Inkomstskillnaderna ökade kraftigt i slutet av 1990-talet. Förändringarna i inkomstskillnaderna syntes även i en snabb ökning av fattigdomsgraden. I de lägsta inkomstklasserna ökade barnfamiljernas relativa andel kraftigt. Att inkomstutvecklingen då det gäller ensamförsörjares hushåll samt föräldrar i småbarns- och flerbarnsfamiljer har varit sämre än för andra beror framför allt på en svag utveckling av förvärvsinkomsterna vilket igen beror på sämre sysselsättning. Särskilt försämrades sysselsättningsläget för ensamförsörjare i början av 1990-talet och har inte blivit bättre efter 1990-talet i samma proportion som för övriga hushåll.

2. Föreslagna ändringar

Det föreslås att 7 § 1 mom. i lagen om underhållstrygghet ändras så att underhållsstödets nivå per kalendermånad höjs från nuvarande 118,15 euro till 124 euro per barn.

3. Propositionens konsekvenser

3.1. Ekonomiska konsekvenser

Enligt förslaget höjs underhållsstödet från nuvarande 118,15 euro till 124 euro, dvs. höjningen är 4,9 procent. År 2005 betalades 139,3 miljoner euro i underhållsstöd. Under samma år uppbars av underhållsskyldiga 68,9 miljoner euro i underhållsstöd, varav 60,4 miljoner euro betalades till kommunerna i ersättning för underhållsstödet och 8,5 miljoner euro överfördes som underhållsbidrag till barn.

Förhöjningen av underhållsstödet beräknas öka bruttokostnaderna med 7,3 miljoner euro. Andelen kalkylmässiga statsandelar uppgår till 2,5 miljoner euro, som vid dimensionering av anslaget har beaktats som tillägg under moment 33.32.30.

Propositionen inverkar på kostnaderna för utkomststöd, eftersom underhållsstödet beaktas som inkomst vid beviljande av utkomststöd. En ökning av underhållsstödet sänker utgifterna för utkomststödet. Enligt Stakes statistik beviljades i november 2004 ut-

komststöd till 251 017 hushåll och 401 031 personer. Av dem som erhöll utkomststöd hade 7,8 procent underhållsbidrag eller underhållsstöd som en inkomst.

3.2. Samhälleliga konsekvenser

Förhöjningen av underhållsstödets nivå rättar till underhållsstödets ganska låga stödnivå. Barnfamiljernas svaga ekonomiska situation är en riskfaktor då det gäller barns utslagning. Syftet med förhöjningen är också att förbättra barnfamiljernas ekonomiska situation.

3.3. Verkningarna på understödstagarnas ställning

Trots att underhållsstödet inte är en inkomstrelaterad stödform, är syftet med propositionen att förbättra särskilt ställningen för barnfamiljer med låga inkomster. Genom att höja underhållsstödets nivå kan nödvändigt tilläggsstöd hänföras till ensamförsörjares hushåll med låga inkomster, vilkas ekonomiska utkomst har utvecklats sämst. Största delen av ensamförsörjarna är kvinnor. Förslaget tryggar således särskilt ställningen för de kvinnor som är tvungna att ta hand om sina barn utan tillräckligt ekonomiskt stöd av den andra föräldern.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Propositionen har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning på det sätt som avses i 8 § i kommunallagen (365/1995).

5. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2007 och avses bli behandlad i samband med den.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2007.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 7 § 1 mom. i lagen om underhållstrygghet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 7 augusti 1998 om underhållstrygghet (671/1998) 7 § 1 mom., sådant
det lyder i lag 533/2001, som följer:

7 §

nedan.

Fullt underhållsstöd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Underhållsstödets belopp för ett barn är
124 euro per kalendermånad för en under-
hållsskyldig, om inte något annat bestäms

Helsingfors den 12 september 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Liisa Hyssälä*

Lag

om ändring av 7 § 1 mom. i lagen om underhållstrygghet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 7 augusti 1998 om underhållstrygghet (671/1998) 7 § 1 mom., sådant
det lyder i lag 533/2001, som följer:

Gällande lydelse:

7 §

Fullt underhållsstöd

Underhållsstödets belopp för ett barn är
112,52 euro per kalendermånad för en un-
derhållsskyldig, om inte något annat be-
stäms nedan.

Föreslagen lydelse:

7 §

Fullt underhållsstöd

Underhållsstödets belopp för ett barn är
124 euro per kalendermånad för en un-
derhållsskyldig, om inte något annat bestäms
nedan.

Denna lag träder i kraft den 20 .
